

Kemiske småforsøg

Sølv(II)oxid eller sølv(I)sølv(III)dioxid

af Ole Bostrup & Henrik Tronier

Indledning
I den elementære kemi omtales to kobberoxider: Kobber(II)oxid Cu_2O og kobber(I)oxid Cu_2O . Derimod omtales kun ét sølvoxid: Sølv(II)oxid Ag_2O .
Da vi i Inorganic Synthes fandt en metode til fremstilling af Ag_2O , blev vor interesse derfor vækket, og vi besluttede at forenkle metoden til et kemisk småforsøg, og at finde et smalt forsøg, der kunne vise forskellen mellem Ag_2O og AgO .
Hammer & Kleinbergs metode¹⁾ beror på, at sølv(I) i basiske væske oxideres af peroxodisulfat. $2\text{Ag}^+ + \text{S}_2\text{O}_8^{2-} + 4\text{OH}^- \rightarrow 2\text{AgO} + 2\text{SO}_4^{2-} + 2\text{H}_2\text{O}$
Mængden af diiod kan bestemmes ved en standard thiosulfattitrering $\text{I}_2 + 2\text{S}_2\text{O}_3^{2-} \rightarrow \text{S}_4\text{O}_6^{2-} + 2\text{I}^-$
AgO blev fremstillet i 1898 af E. Mulder³⁾, og han beskriver stoffet som Ag_2O_2 altså disølv(I)peroxid. Hammer & Kleinberg argumenterede i 1953 for, at AgO er sølv(II)oxid⁴⁾, selvom søg. Forsøgene kan gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg. Forsøgene kan også gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg. Forsøgene kan gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg.

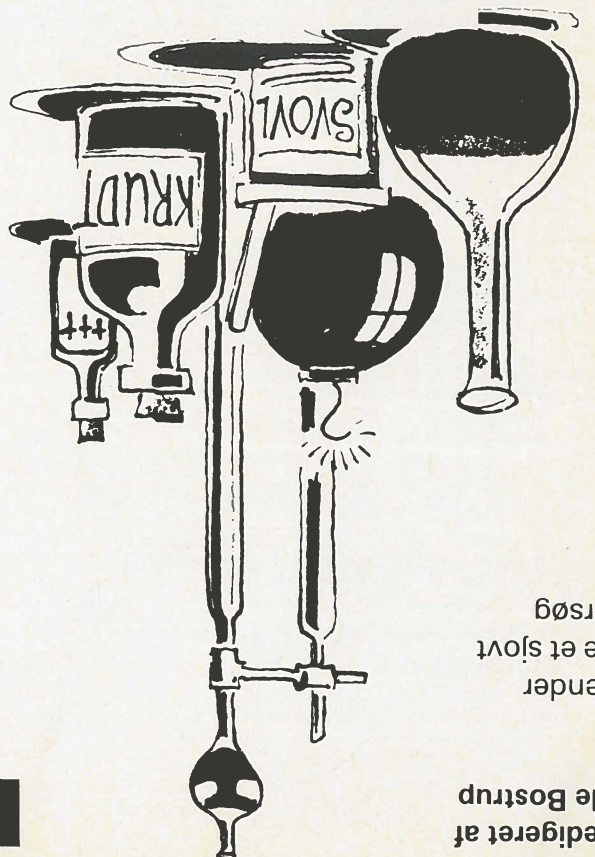
Fremstilling af sølv(I)sølv(III)dioxid
NaOH opvarmes i et bægerglas til ca. 90°C, og der tilsættes 100 mL 2 M NaOH (0,2 mol NaOH) opvarmes i et bægerglas til ca. 90°C, og der tilsættes 10 mL vand. Væsken henstår i 15 min. Bundfaldet filtreres fra, vaskes med vand og lufttørres.
Fremstilling af sølv(I)sølv(III)dioxid
NaOH opvarmes i et bægerglas til ca. 90°C, og der tilsættes 100 mL 2 M NaOH (0,2 mol NaOH) opvarmes i et bægerglas til ca. 90°C, og der tilsættes 10 mL vand. Væsken henstår i 15 min. Bundfaldet filtreres fra, vaskes med vand og lufttørres.
Oxidende evne
Ca. 50 mg sølv(II)sølv(III)dioxid afvæjes nøjagtigt, røres op med 50 mL vand, tilsættes et par spatler natriumiodid, 10 mL 4 M HCl og et par dråber stivelsesopløsning. Væsken titreres med 0,0200 M $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$

Kvalitativ - kvantitativ
Forsøgene kan gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg. Forsøgene kan også gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg. Forsøgene kan gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg. Forsøgene kan gennemføres kvalitativt, og er egnede småforsøg.

- Litteratur:
1. R.N. Hammer & J. Kleinberg, Inorg. Synth. 4 (1953) 12
  2. F.A. Cotton & G. Wilkinson: «Advanced Inorganic Chemistry», Interscience. London 1962, s. 865.
  3. E. Mulder, Rec. trav. chim. 17 (1898) 129
  4. S. Sugden, J. chem. Soc. (1932) 161

Reduktion af kviksølv(II)

Send det til Dansk Kemi, Dronninggårdssalle 60, 2840 Holte

Ved opvarmning vil kviksølvet samle sig som små kugler, som man til sidst ser som et tungt, sort bundfald.

Reagenser

Kviksølv(II)chlorid, 0,2 M HgCl_2
Tin(II)chlorid, 0,5 M SnCl_2 samt 4 M HCl
Fortyndet saltsyre, 4 M HCl
Koncentreret saltsyre, 12 M HCl

Fremgangsmåde

I 3 reagensglas hældes kviksølv(II)chlorid opløsning, 10 dråber i hvert glas.
I glas 1 hældes desuden ca. 2 mL vand, i glas 2 ca. 2 mL fortyndet saltsyre og glas 3 ca. 2 mL koncentreret saltsyre.
Til alle tre glas sættes 10 dråber tin(II)chlorid opløsning. Iagttag blandingerne i nogen tid ved stuetemperatur. Varm dem derefter op, og iagttag dem igen.

Litteratur:

1. E. Ranccke-Madsen: «Analytisk kemi». Gad. Kbh. 1940, s. 161.

HENSCHL

DAMPKEDLER. Nye og brugte på lager. Varmoliekedler. Pro-jektering, installation, service, reparation, reservedele.

BOURVANNIL COMPAGNIET

(01) 78 17 55

Teori
Kviksølv(II)chlorid (HgCl_2) reduceres af tin(II) til kviksølv(I)chlorid, der egentlig burde kaldes di-kviksølv(I)dichlorid $2\text{HgCl}_2 + \text{Sn}^{2+} \rightarrow \text{Hg}_2\text{Cl}_2 + \text{Sn}^{4+} + 2\text{Cl}^-$
og der fremkommer et hvidt ofte perlemorglinsende bundfald. Reaktionen kan gå videre, og bundfaldet bliver gråt af udskilt kviksølv $\text{Hg}_2\text{Cl}_2 + \text{Sn}^{2+} \rightarrow 2\text{Hg} + \text{Sn}^{4+} + 2\text{Cl}^-$

af Ulrik Aunskjær, Aabenraa Statskole